

UDK:303.443:341.18:368(497.11):655.253:655.55:368.042:613.6:368.021:681.322.2:
636.086:086:636:368.51:632.116.3

Ljiljana J. Lazarević Davidović, dipl. pravnik¹

PRIKAZ SAVETOVANJA

TREĆI SRPSKI DANI OSIGURANJA U ARANĐELOVCU

Pod nazivom „Pogled na prošlost, sadašnjost i budućnost osiguranja u Srbiji“, u Aranđelovcu su 28. i 29. novembra 2019. održani Treći srpski dani osiguranja. Učesnike ovog velikog međunarodnog skupa ispred Vlade Republike Srbije pozdravio je **Zoran Đorđević**, ministar za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja. U svom obraćanju predstavnicima osiguravajućih društava i drugih finansijskih institucija, te brojnih medija koji su pratili konferenciju, ministar je istakao da građani Srbije još uvek nemaju u punoj meri razvijenu svest o značaju osiguranja i da najčešće spoznaju kakva je njegova uloga tek kada budu pogođeni nekim neželjenim događajem, kao što je bilo 2014. godine kada je poplava pogodila Obrenovac. To je razlog što treba mnogo više raditi na medijskoj promociji osiguranja, istakao je Đorđević i najavio da će Vlada raditi na uvođenju obaveznih osiguranja u pojedinim sferama. Ministarstvo za rad na čijem je Đorđević čelu radi na donošenju zakona o osiguranju u slučaju povreda na radu, koji će obavezati svakog poslodavca da osigura svoje zaposlene bez obzira na to kojim se poslom bave. Zakon će propisivati i kaznene odredbe za poslodavce koji se ogluše o tu svoju obavezu.

– Želja nam je da što pre taj zakon uđe u skupštinsku proceduru. Poslodavci koji do sada nisu plaćali osiguranje od nezgode za svoje zaposlene verovatno će to smatrati dodatnim nametom. Međutim, u slučaju povreda na radu ili drugih štetnih događaja, za poslodavce će to biti veliko rasterećenje jer će naknadu plaćati osiguranje. Nadam se da ćemo 2020. godine u isto ovo vreme na Srpskim danima osiguranja govoriti o tom novom obaveznom osiguranju i jednom kvalitativnom i kvantitativnom iskoraku koji je učinjen u delatnosti osiguranja u našoj zemlji – naglasio je Zoran Đorđević.

Dobri uslovi za razvoj delatnosti osiguranja u Srbiji

Podsećajući prisutne na prvu polisu koja je u Srbiji prodana pre ravno 180 godina i na prvu instituciju u okviru koje je 1897. godine osnovano Odeljenje za osiguranje – Beogradsku zadrugu, **mr Mirko Petrović**, predsednik Upravnog odbora Udruženja osiguravača Srbije, objasnio je u kojoj je meri razvoj osiguranja uslovljen političkom stabilnošću i ekonomskim napretkom.

¹ Autor prikaza je viši specijalista za razvoj izdavačke delatnosti u Centru za korporativni marketing i brigu o klijentima, Kompanija „Dunav osiguranje“ a.d.o.

– Za 180 godina od izdavanja prve polise osiguranja u Srbiji, naše društvo prošlo je kroz niz ratova, ekonomskih blokada, različitih državnih stanja i oblika vladavine, dva dijametralno suprotna oblika ekonomskog uređenja, kao i kroz dramatične demografske procese. U takvim okolnostima izuzetno je kompleksno bilo razvijati delatnost osiguranja. Hiperinflacija iz 1993. godine narušila je poverenje građana u našu delatnost dovodeći do pada životnog osiguranja. Cene su u proseku rasle preko 60 procenata dnevno, što je doprinelo da se samo u toku jednog dana ponište ulozi osiguranika životnog osiguranja. Samo pre nešto više od dvadeset godina, u Srbiji je poslovalo 79 društava za osiguranje i 3 društva za reosiguranje, već 2004. godine, u momentu kada nadzor nad osiguravajućim društvima preuzima Narodna banka Srbije (NBS), poslovalo je 38 društava za osiguranje i dva za reosiguranje, a samo godinu dana nakon toga, 14 ih je ostalo bez dozvole za rad.

Trebalo je ponovo graditi poverenje kao temeljni stub osiguranja. Preuzevši funkciju regulatora, NBS je donela brojne odluke čijim se sprovođenjem ono počelo vraćati i učvršćivati kod stanovništva i privrede.

Tehničke rezerve srpskog osiguranja danas iznose oko 1,7 milijardi evra i garant su sigurnosti za naknadu šteta osiguranicima. Od 2005. godine do danas tehničke rezerve srpskog osiguranja, izraženo u evrima, porasle su šest puta, a premija nešto više od dva puta. Samo u 2018. godini zaključeno je 6.700.000 polisa, rešeno je preko 787.000 odštetnih zahteva, a na ime naknade šteta klijentima je isplaćeno preko 345 miliona evra.

Mere ekonomske politike i fiskalne konsolidacije Vlade Republike Srbije, kao i mere monetarne politike NBS, obezbedile su privredni rast i finansijsku stabilnost u poslednjih nekoliko godina. Naročito treba istaći stabilnost cena, jačanje domaće valute i pad referentne kamatne stope. Pozitivna ekonomska kretanja iskazana rastom društvenog proizvoda i direktnim stranim investicijama, otvaranjem novih radnih mesta i smanjivanjem broja nezaposlenih, stvorili su pozitivan poslovni ambijent za razvoj naše delatnosti. Za devet meseci 2019. godine godine bruto premija delatnosti osiguranja u našoj zemlji povećana je za 6 odsto, od čega bruto premija neživotnih osiguranja za 6,35 odsto, a bruto premija životnih osiguranja za 4,36 procenata. Gotovo je izvesno da se približavamo iznosu od 900 miliona evra bruto premije u jednoj poslovnoj godini, a ako se tome doda da je bilansna suma delatnosti osiguranja 2,4 milijarde evra i da njen kapital iznosi zavidnih 520 miliona evra, to nesumnjivo ukazuje na snagu i potencijale za razvoj osiguranja u budućnosti – istakao je mr Mirko Petrović.

Dramatične posledice digitalne tehnologije

Govoreći o budućim izazovima, mr Mirko Petrović je ukazao na dramatične posledice koje će digitalne tehnologije proizvesti na poslovanje privrednih subjekata. U središtu digitalno transformisanih kompanija nalazi se korisnik i njegovo korisničko iskustvo, što će uticati i na našu delatnost, pogotovo u

pravcu novih kanala prodaje, efikasnijeg koncepta likvidacije šteta i razvoja personalizovanih usluga osiguranja. Izvesno je da će se domaći osiguravači suočiti s asimetričnom konkurencijom, gde će globalne svetske kompanije s ogromnom količinom prikupljenih podataka ponuditi osiguravajuće usluge našim klijentima.

– Ideja vodilja Srpskih dana osiguranja jeste da se stanovništvu i privredi ukaže na značaj osiguranja, rečju edukacija na svim nivoima, od građana do zaposlenih u osiguravajućoj branši. Namera nam je da se mlađe generacije u toku obrazovnog procesa upoznaju s našom delatnošću i njenim značajem za njihovu budućnost. Isto tako, novi standardi zahtevaju podizanje nivoa znanja u samoj osiguravajućoj delatnosti, kako bi zaposleni u njoj mogli da odgovore zahtevima koji se pred njih postavljaju – rekao je Petrović.

– Narodna banka Srbije pokrenula je procese sprovođenja direktiva EU koje su usmerene prevashodno ka zaštiti interesa klijenata. U toku je primena Direktive Solventnosti 2, kao i Direktive o distribuciji osiguranja, a od avgusta 2019. godine, u primeni je Zakon o zaštiti podataka o ličnosti, te možemo konstatovati da je zajedničkim naporima NBS i osiguravača ponovo zadobijeno poverenje i privrede i stanovništva u ovu izuzetno značajnu delatnost – zaključio je mr Mirko Petrović.

Finansijske usluge – oblast najuskladenija sa propisima EU

Viceguverner Narodne banke Srbije **Željko Jović** u uvodnom obraćanju naglasio je da je važno zadržati tendenciju rasta tržišta osiguranja. Iako je ono, posmatrano po osnovnim pokazateljima, i dalje skromno razvijeno, ipak raspolaže osnovom za uspešno servisiranje obaveza prema osiguranicima, korisnicima osiguranja i trećim oštećenim licima. U pogledu aktivnosti koje su u fokusu NBS kao supervizora, Jović je istakao da je 2019. godine centralno mesto zauzela supervizija u oblasti osiguranja od auto-odgovornosti, gde je 85 odsto tržišta bilo pokriveno kontrolnim postupcima.

– Iako su evidentirane brojne nepravilnosti, postignut je vidan napredak u poređenju s prethodnom godinom kako u rezultatima aktivnosti supervizije tako i u aktivnostima koje su preduzimala sama osiguravajuća društva. Iako je i u oblasti zaštite korisnika finansijskih usluga registrovano povećanje broja prigovora i pritužbi, evidentno je i povećanje brzine reakcije osiguravajućih društava na njih – istakao je Jović.

On je podsetio da je u 2019. godini u pristupanju Srbije Evropskoj uniji otvoreno poglavlje Devet – Finansijske usluge, u kome značajan segment predstavlja podoblast Osiguranje i strukovne penzije. Aktivnostima za ovo pregovaračko poglavlje rukovodi NBS.

– Oblast finansijskih usluga, kojoj pripada i osiguranje, jedna je od najuskladenijih s propisima Evropske unije. Doneti su brojni reformski zakoni, regulatorna rešenja kojima je unapređen poslovni ambijent a što je najvažnije, dodatno je ojačana zaštita korisnika finansijskih usluga – rekao je Jović ističući da

su predstojeći izazovi realizacija standarda Solventnosti II, te kvantitativne studije slučaja, od kojih je jedna već sprovedena, dok je druga pri kraju.

Jović je posebno istakao izuzetnu saradnju i podršku Udruženja osiguravača Srbije i samih osiguravajućih društava jer je drugom kvantitativnom studijom slučaja pokriveno čak 99,7 odsto tržišta osiguranja i 100 odsto tržišta reosiguranja. Veliki izazovi su i primena Međunarodnog standarda finansijskog izveštavanja 17, kao i Direktive o distribuciji osiguranja, te izrada Nacrta zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju.

Duško Jovanović, generalni sekretar Udruženja osiguravača Srbije, istakao je da je ovaj događaj organizovan sa ciljem da podigne svest o osiguranju, kao i to da polisa osiguranja nije trošak već investicija.

– Srpski dani osiguranja pružaju nam priliku da zajedno sa stručnjacima iz inostranstva razmenimo informacije i čujemo njihova iskustva u prilagođavanju tržišta novim pravilima i tendencijama, što je za nas od neprocenjivog značaja – izjavio je Jovanović.

U toku prvog konferencijskog dana istorijski osvrt na početke osiguranja u Srbiji dao je **prof. dr Zdravko Petrović**, predsednik Udruženja za odštetno pravo Srbije, ideje za razvoj tržišta osiguranja izneo je **Hajnrih de Kok** (Heinrich De Kock), aktuar Svetske banke (IFC), novine koje donosi Zakon o zaštiti podataka o ličnosti izložio je **Milan Marinović**, poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti, dok je na temu Direktive o distribuciji osiguranja, u formi intervjua s moderatorom **mr Nikolom Filipovićem**, govorio **prof. dr Pjerpaolo Marano** (Prof. dr Pierpaolo Marano), profesor prava osiguranja i ekspert Evropske unije za sprovođenje te direktive.

Izgradnja automatizovanih protivgradnih stanica

Drugi dan konferencije u Aranđelovcu otvorio je ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede **Branislav Nedimović**, koji je istakao da je u Srbiji osigurano svega 12 odsto poljoprivrednih površina, što je, kako je rekao, katastrofalan podatak.

– U biljnoj proizvodnji broj osiguranika je povećan, ali je u oblasti stočarstva znatno smanjen, te je potrebna edukacija poljoprivrednika kako bi se upoznali sa svim mogućnostima koje im stoje na raspolaganju – rekao je Nedimović i apelovao na učesnike skupa da što više razgovaraju s poljoprivrednicima, što čini i Ministarstvo na čijem je čelu.

On je najavio izgradnju automatizovanih protivgradnih stanica širom Srbije, pre svega u oblastima koje su najčešće izložene vremenskim nepogodama, a među prvima biće locirane na Bukulji, Fruškoj gori i u Užicu. Izneo je i ideju da se budžet osigura od šteta koje mogu pogoditi poljoprivrednu proizvodnju, to jest da se osigura eventualni finansijski gubitak.

A o tome šta je preduzela turska vlada s ciljem da pruži podršku poljoprivrednicima putem pula osiguranja govorio je **Bulent Karan** iz „Halk grupe“.

Učesnici skupa u Arandjelovcu imali su prilike da se upoznaju s pravcima daljeg razvoja koncepta Solventnosti II, o čemu je govorio njegov tvorac prof. **Karel van Hule** (Prof. Karel Van Hulle), dok je na temu međunarodnih računovodstvenih standarda govorila **Marija Korolikova** iz AON-a. Primenu veštačke inteligencije u osiguranju prisutnima je približio **Branislav Vujović** iz SAGA – New Frontier Group.

Na Trećim srpskim danima osiguranja održan je i okrugli sto o katastrofalnim štetama koje nas sve češće upozoravaju na svoja razorna dejstva, a koji je vodio novinar RTS-a **Jovan Memedović**. Okrugli sto počeo je upečatljivim dokumentarnim filmom o brojnim štetnim događajima koji su u poslednjih nekoliko godina pogodili Srbiju odnevši brojne ljudske živote i nanevši velike materijalne gubitke. U diskusiji na Okruglom stolu učestvovali su **Marija Bijelić** iz Kancelarije za upravljanje javnim ulaganjima Vlade RS, **Mira Kiridžić**, predstavnik „Svis re“, **Boban Stevanović**, zamenik načelnika Sektora za vanredne situacije MUP-a RS, **Edin Garaplija**, osnivač i predsednik INZA grupe i ekspert za zaštitu i spasavanje, **Đorđe Vučinić**, predsednik Nacionalnog udruženja za upravljanje rizicima u RS, i **Aleksandar Pantelić** iz Kabineta predsednika Opštine Obrenovac.

Zaključke Trećih srpskih dana osiguranja definisao je **Zoran Blagojević**, član Upravnog odbora Udruženja osiguravača Srbije, koji je rekao da je pred nama period u kojem ćemo morati da se suočimo s velikim izazovima transformisanja naših kompanija kako bismo obezbedili održivost poslovanja. Kompletan model poslovanja pretrpeće izmene kako zbog prilagođavanja propisima Evropske unije tako i zbog neophodnosti digitalizacije. Pri tome, fokus mora biti na klijentima, jer sve što radimo radimo zbog njih, naglasio je Blagojević

Ovaj, sada već tradicionalan skup osiguravača okupio je više od tri stotine predstavnika osiguravajućih društava iz zemlje i sveta, eksperata i državnih zvaničnika.